

מדריך ממוקד לנוטריון

צוואה נוטריונית : מדריך לנוטריון

נוהל זה מבוסס על פרסום המחלקה לרישוי נוטריונים בשיתוף עם הרשם לענייני ירושה מתאריך 30/07/2019, בהתאם לדין הנוטריוני ולסעיף 22 לחוק הירושה. בגוף הנוהל הוספנו המלצות ממוקדות של נוטריונים ותיקים, מומחים בדיני משפחה וירושה.

קישורים

[אישור צוואה: טופס 13](#) באתר משרד המשפטים

[חוק הנוטריונים](#) תשל"ו-1976

[תקנות הנוטריונים](#) תשל"ז-1977

[חוק הירושה](#) תשכ"ה-1965

[תקנות הירושה](#) תשנ"ח-1998

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#) תשכ"ב-1962

שכר נוטריון: אישור צוואה

[לשכר הנוטריון הקליקו כאן](#) **סעיף 4** לתקנות שכר נוטריונים:

(א) לחותם ראשון 243 (מעודכן לשנת 2020)

(ב) לכל חותם נוסף 124 (מעודכן לשנת 2020)

(ג) לכל עותק נוסף 74 (מעודכן לשנת 2020)

(ד) אם הנוטריון תרגם את הצוואה: תיווסף מחצית מן השכר הקבוע בסעיף 3ט, בהתאם למספר המילים שבצוואה

מעמדה של הצוואה הנוטריונית

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

1. אחת מהדרכים לעשיית צוואה היא עשיית הצוואה בפני רשות בהתאם לסעיף 22 לחוק הירושה. סעיף 22(ז) לחוק הירושה מקביל את הנוטריון לרשות, ועל כן צוואה שנעשתה בפני נוטריון, קרי: צוואה נוטריונית, תחשב כצוואה שנעשתה בפני רשות.
2. סעיף 19 לחוק הנוטריונים קובע כי אישור נוטריוני מהווה ראייה מספקת בהליך משפטי, ללא צורך בראיה נוספת ועל כן בית המשפט לא יורה בנקל על בטלותו.

בירור זהות המצווה

1. הנוטריון יברר את זהות המצווה הניצב בפניו ומבקש את שירותיו
2. בירור הזהות יעשה באמצעות תעודה מזהה המניחה את דעתו של הנוטריון ולפי המפורט בתקנות. אופן הוכחת זהותו של המצווה יצוין באישור הנוטריוני
3. הנוטריון יצרף לעותק שנשאר בידיו העתק צילומי של התעודה המזהה (תקנה 2 לתקנות [הנוטריונים](#)) אין לצרף צילום ת"ז לצוואה עצמה.

בירור הכשרות המשפטית

הנוטריון חייב לברר את הכשרות המשפטית של המצווה ולהיות משוכנע שהוא פועל מתוך הבנה ורצון חופשי (תקנה 4ד לתקנות הנוטריונים)

● המלצה: דרכים לבירור הכשרות המשפטית

1. פגישה עם המצווה ללא נוכחות אדם אחר;
2. שימוש בשאלות פתוחות, לדוגמא:
איפה החנית את הרכב? היכן היתה חופשתך האחרונה?
3. אישור על בדיקה פסיכיאטרית (במקרה הצורך)
4. יש לשים לב למומים כמו צליעה או גמגום, שעשויים לנבוע מפגיעה מוחית בעלת השפעה קוגניטיבית (לדוגמא: שבץ מוחי, טרשת נפוצה)

תעודה רפואית

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

1. במידה והמצווה מאושפז בבית חולים או מרותק למיטתו, על הנוטריון לדרוש תעודה רפואית שהוצאה ביום עשיית הצוואה, המעידה על כשרותו המשפטית של המצווה (תקנה 4ה לתקנות הנוטריונים). יש לשים לב כי הפסיקה מפרשת בצורה רחבה את המונחים "מאושפז בבית חולים" ו"מרותק למיטתו".
2. התעודה הרפואית תוצא ביום עשיית הפעולה ולא יותר מ-24 שעות קודם לעשיית הצוואה.
3. נוסח התעודה הרפואית יהיה על פי הנוסח הקבוע בתוספת הראשונה לתקנות. הנוטריון יצרף את התעודה הרפואית לעותק האישור שנשמר אצלו (תקנה 4ה לתקנות הנוטריונים)
4. **לקוחות נוטריונט:** בממשק הנוטריון תמצאו תבנית מוכנה לבקשה אוטומטית של תעודה רפואית והנחיות מלאות.

שמירת מקור במשרד הנוטריון

נוסף על האישור הנוטריוני והצוואה הנמסרים ללקוח, הנוטריון יכין מקור זהה, הכולל חתימה מקורית של הלקוח ושל הנוטריון, לצורך שמירתו אצל הנוטריון.

● המלצה: הנוטריון ישמור 2 מקור

הנוטריון יכין וישמור אצלו 2 מקורות זהים למקור שנמסר ללקוח, בצירוף עותק תעודה מזהה ותעודה רפואית, אם יש.

הנימוק: מקור אחד ישמש כגיבוי במקרה שהאישור ידרש ע"י בית משפט

למקור זה יצרף הנוטריון את צילום התעודה המזהה של המצווה ואת התעודה הרפואית, אם ניתנה כזו (תקנה 2ד, 4ה, 22א לתקנות הנוטריונים)

אופן אישור הצוואה

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

1. המצווה יאמר את דברי צוואתו בעל פה בפני הנוטריון, אשר ירשום אותם, או שהמצווה יגיש לנוטריון את צוואתו בכתב (סעיף 22א [לחוק הירושה](#))
2. הנוטריון יקריא למצווה את צוואתו והמצווה יצהיר בפניו כי זוהי צוואתו (סעיף 22ב [לחוק הירושה](#))
 במקום קריאת הצוואה למצווה, יכול המצווה לקרוא את הצוואה (או תרגומה) בעצמו (סעיף 22ד לחוק הירושה)
3. הנוטריון יאשר בכתב על גבי הצוואה שדברי המצווה הוקראו למצווה או נקראו על ידו, ושהוא הצהיר שזוהי צוואתו (סעיף 22ב [לחוק הירושה](#))

● המלצה: המצווה יחתום על הצוואה

מומלץ שהמצווה יחתום על הצוואה, אף כי הדין אינו מחייב זאת.

צוואה בשפה זרה

1. שפה זרה שאינה אנגלית, שהנוטריון מבין והמצווה מבין:
 לאור תקנה 54א [לתקנות הירושה](#), מומלץ לצרף לצוואה תרגום לעברית או ערבית
2. שפה שהנוטריון מבין והמצווה אינו מבין:
 (תקנה 7ב [לתקנות הנוטריונים](#))
 1. יש לתרגם למצווה את הצוואה לשפה המובנת לו, או ע"י הנוטריון או ע"י מתורגמן
 2. אם המתורגמן תרגם את הצוואה: נדרש תצהיר המתורגמן בדבר שליטתו בשפת המקור והתרגום ונאמנותו של התרגום, ובלבד שנחה דעתו של הנוטריון שהמתרגם שולט בשתי השפות.
 3. אם המתורגמן תרגם את הצוואה: יאשר בכתב על פני הצוואה שהוא קרא בפני המצווה את הצוואה בלשון שהמצווה שומע (סעיף 22ג [לחוק הירושה](#))
3. דרכי התרגום יפורשו באישור הנוטריון

● המלצה: נוטריון לא ינפיק אישור עשיית צוואה, הערוכה בשפה שאינו מבין.

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

מספור הצוואה, ספר הנוטריון, פנקס צוואות

1. לכל צוואה שני מספרים: מספר סידורי שוטף של האישור ומספר סידורי נוסף לצוואה (תקנה 21 23 ב 24 לתקנות הנוטריונים)
2. יש לנהל פנקס צוואות, בו יירשמו מספר הצוואה וכן מועד עריכת הצוואה, שם המצווה והמספר הסידורי של האישור

חשבונית מס מפורטת

יש להקפיד על חשבונית-מס מפורטת ומדויקת:

1. הצוואה אומתה מחוץ למשרד?
יש לפרט בחשבונית את מספר שעות העבודה ואת הוצאות הנסיעה (אם נגבו)
2. חובה לציין על החשבונית את שמו של המשלם עבור האישור
3. מומלץ לשדך העתק של החשבונית למקור שנשמר אצל הנוטריון

כריכת הצוואה והטבעת החותם

1. הנוטריון יקשור את האישור הנוטריוני והצוואה בסרט אדום מבד, ידביק את קצות הסרט עם תו אדום לאישור הנוטריוני
2. הנוטריון יטביע את חותמו על התו האדום, כך שהחותם יוטבע על גבי האישור הנוטריוני וכל דפי הצוואה (תקנה 11, 18, 19 לתקנות הנוטריונים)

מסירת הצוואה למצווה

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

הנוטריון ימסור את הצוואה לידי המצווה (תקנה 23ב ל**תקנות הנוטריונים**)

הפקדת הצוואה אצל הרשם לענייני ירושה

1. הנוטריון יידע את הלקוח על האפשרות להפקיד את הצוואה אצל הרשם לענייני ירושה (סעיף 22ה ל**חוק הירושה**)
2. הפקדת צוואה היא מעשה אישי של המצווה המצביע על גמירות דעתו (סעיף 21ב ל**חוק הירושה**) ועל כן מדיניות הרשם לענייני ירושה היא כי הנוטריון אינו רשאי להפקיד את הצוואה גם אם הלקוח מסרב לקבלה.
3. הודיע המצווה לנוטריון על הפקדת הצוואה, ירשום הנוטריון את פרטי ההפקדה בספר צוואות ויצרף צילום אישור הרשם לענייני ירושה על הפקדת הצוואה, אם נמסר לו כזה, לעותק הצוואה השמור אצלו (תקנה 23ב ל**תקנות הנוטריונים**)

שמירת סודיות

כל עוד המצווה בחיים, לא ימסור הנוטריון לאחר העתק של אישור עשיית הצוואה.

ביטול צוואה נוטריונית

1. ביטול צוואה יכול להיעשות באחת מהדרכים הבאות:
 - א. ביטול הצוואה במפורש באחת מהצורות לעשיית צוואה (סעיף 36א ל**חוק הירושה**)
 - ב. ביטול הצוואה באמצעות השמדתה (סעיף 36א ל**חוק הירושה**)
 - ג. עשיית צוואה חדשה (סעיף 36ב ל**חוק הירושה**)
2. הודיע המצווה לנוטריון על ביטול צוואתו, יבטל הנוטריון את אישור עשיית הצוואה שערך בהתאם לתקנה 5 ל**תקנות הנוטריונים** וישמיד את המקור אשר נשמר אצלו.

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

מסירת הצוואה ע"פ דרישת המצווה

נוטריון ייתן תוך זמן סביר העתק מאושר של מקור אישור עשיית הצוואה שישמר בידי למצווה על פי דרישתו (תקנה 22ב ל [תקנות הנוטריונים](#))

לאחר פטירת המצווה

1. נתבקש הנוטריון למסור את הצוואה לצורך הגשת בקשה לצו קיום צוואה, ימסור הנוטריון את הצוואה השמורה אצלו לרשם לענייני ירושה (סעיף 68ב, 75 [לחוק הירושה](#)) החובה חוקית להגיש צוואה מקורית כאמור תחשב כדרישה של רשות מנהלית על פי דין (תקנה 26ב ל [תקנות הנוטריונים](#))
2. הנוטריון יקבל מהרשם לענייני ירושה אישור בכתב על דבר מסירת הצוואה שהיתה ברשותו.
3. הנוטריון ירשום את דבר הוצאת הצוואה בפנקס הוצאה והחזרה (תקנה 26ג ל [תקנות הנוטריונים](#))
4. הנוטריון ישמור בידי העתק צילומי של הצוואה ויצרף אליו את האישור של הרשם לענייני ירושה בדבר מסירת העותק המקורי
5. הנוטריון ימסור העתק של אישור הרשם לכל יורש על פי דין או זוכה שיבקש זאת

מידע ללקוחות נוטריונט

1. **לקוחות נוטריונט:** נוהל זה מוטמע בממשק הנוטריון, למניעת טעויות. האישור מוכן תוך 2 דקות מדויקות.
2. **חישוב שכר לכל האישורים:** 3 שניות, עבור כל תרחיש
3. **מיספור אישורים אוטומטי:** כולל ספר נוטריון אוטומטי
4. **עבודה חכמה:** כלים מתקדמים, תיארוך אוטומטי, שפה נוספת אוטומטית ועוד

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד

5. פתרון מידי לכל תרחיש: יותר מ-100 טפסים לכל תרחיש, 10 שפות, 2 דקות עבודה. אין צורך לבצע התאמות ידניות (לדוגמא: זכר/ נקבה, שפות זרות, פרטי תרגום) או עריכה. העבודה מדויקת וקלה.

המידע המקצועי המופיע במדריך זה מלווה במראי-מקום מדויקים ונסמך על החוק ועל התקנות. בכל מקרה של פליטת קולמוס או אחרת, האמור בחוק בלבד הוא שקובע. השימוש במידע המופיע באתר אינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי והסתמכות על האמור בו היא באחריות המשתמש בלבד